

بسمه تعالی

مجلس شورای اسلامی

دوره دوم - سال سوم

۱۳۶۵-۱۳۶۶

۵۲۷

شماره ترتیب چاپ ۱۱۶۳

شماره دفتر ثبت ۳۶۴۱

شماره ۷۶۱۶

تاریخ ۱۳۶۵/۳/۱۳

برادرگرامی حجت الاسلام والمسلمین آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی که بنا به پیشنهاد شماره ۱/۲۴/۱۴۱۸ وزارت کشور در جلسه مورخ ۱۳۶۵/۲/۳۱ هیأت وزیران به تصویب رسیده است، به پیوست تقدیم و تقاضای تصویب آنرا با قید یک فوریت دارد.

نخست وزیر

میرحسین موسوی

نظر به اینکه قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی که در مهرماه یک هزار و سیصد و پنجاه و نه شمسی بطور آزمایشی به تصویب رسیده و بموجب قانون تمدید مدت اعتبار اجرای قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوب ۱۳۶۱/۳/۵ صرفاً تا تاریخ ۱۳۶۵/۳/۵ قابلیت اجرایی دارد و با عنایت باینکه انتخابات میان دوره ای مجلس شورای اسلامی قریباً برگزار میشود، لذا برای نظارت شورای محترم نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی لایحه زیر تقدیم می گردد تا بطور نهائی به تصویب برسد.

لایحه نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی

ماده ۱ - پیش از شروع انتخابات از سوی شورای نگهبان پنج نفر از افراد مسلمان و مطلع و مورد اعتماد (بعنوان هیات مرکزی نظارت بر انتخابات) با اکثریت آراء انتخاب و به وزارت کشور معرفی می شوند .

تبصره - از پنج نفر عضو هیات مرکزی نظارت حداقل یک نفر باید عضو شورای نگهبان باشد .

ماده ۲ - هیات مرکزی نظارت بر انتخابات می تواند برای انجام مسؤلیت محوله محل کار خود را در وزارت کشور قرار دهد و هیات های نظارت استان و حوزه های انتخابیه نیز می توانند محل کار خود را در استانها ، فرمانداریها یا بخشداریها قرار دهند .

ماده ۳ - هیات مرکزی نظارت بر کلیه مراحل انتخابات و جریانهای انتخابی و اقدامات وزارت کشور " که در امر انتخابات موثر است " و هیاتهای اجرایی بر انتخابات و تشخیص صلاحیت نامزدهای نمایندگی و آنچه مربوط به صحت انتخابات می شود نظارت خواهد کرد .

ماده ۴ - در تمام مدتیکه انتخابات برگزار می شود ، هیات مرکزی نظارت در تمام کشور و هیات پنج نفری استانها موضوع ماده ۷ و هیات های سه نفری حوزه های انتخابیه موضوع ماده ۸ در استانها و حوزه های انتخابیه بر کیفیت آن نظارت کامل دارند و در هر مورد که سوء جریان یا تخلفی مشاهده کنند ، در تهران ستاد انتخابات کشور و در حوزه های انتخابیه ، فرمانداران و بخشداران موظفند بنا به نظر هیات های مذکور طبق قانون انتخابات در رفع نواقص اقدام کنند . هیات های منتخب شورای نگهبان در صورتی که مقام وزارت کشور نظرات آنان را ملحوظ ندارند مراتب را به شورای نگهبان گزارش خواهند کرد .

ماده ۵ - کیفیت نظارت بر انتخابات شرح زیر انجام می شود .

- الف - از طریق گزارشهای وزارت کشور و بازرسی های آن .
- ب - از طریق اعزام بازرسان مستقل در صورت لزوم برای رسیدگی به شکایات مربوط به هیات اجرایی و مباشرین وزارت کشور (رسیدگی به شکایات انتخابات با رعایت مواد قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی از وظایف هیات اجرایی مرکز حوزه انتخابیه می باشد) .
- ج - از طریق رسیدگی نهائی به شکایات و پرونده ها و مدارک انتخابات ، هیات

اجرائی مرکز حوزه انتخابیه موظفند نظر خود را در مورد شکایات جهت کسب نظر قطعی و نهائی به هیات های منتخب شورای نگهبان ارائه دهند .

د - از طریق تعیین ناظر در تمام هیات های مربوط به انتخابات .

تبصره - هیات های نظارت شورای نگهبان میتوانند از کارمندان دولت جهت نظارت

بر انتخابات کیک بگیرند .

ماده ۶ - هیات مرکزی نظارت بر انتخابات باید در هر استان هیاتی مرکب از پنج نفر

با شرایط مذکور در ماده ۱ جهت نظارت بر انتخابات منطقه تعیین کند .

هیات های اجرائی و ستاد انتخابات استان موظف هستند هیات مذکور را در جریان

کلیه امور انتخابات استان بگذارند و نظارت این هیات در همه موارد مربوط به انتخابات

قطعیت دارد . بجز موارد زیر .

۱ - ابطال کل انتخابات یک حوزه انتخابیه

۲ - توقف انتخابات

۳ - ابطال انتخابات شعبی که در سرنوشت انتخابات تاثیر تعیین کننده دارد .

ماده ۷ - هیات نظارت استان باید برای هر حوزه انتخابیه هیاتی مرکب از سه نفر

با شرایط مذکور در ماده ۱ جهت نظارت بر انتخابات حوزه مربوطه تعیین کند .

تبصره - در استانهایی که انتخابات تنها در یک حوزه به تأخیر افتاده یا فقط در

یک حوزه امکان پذیر است تعیین هیات نظارت استان ضرورت دارد .

ماده ۸ - هیات های نظارت سمفنی موظفند افرادی را که واجد شرایط مذکور در

ماده ۱ می باشند ، جهت نظارت بر حوزه های فرعی انتخاب کنند .

ماده ۹ - هیات مرکزی نظارت ابتداء بدون اینکه شکایتی از سوء جریان انتخابات

برسد ، باید با بررسی و دقت در گزارشهایی که وزارت کشور با هیات های منتخب شورا از

تفصیل جریان انتخابات می دهند ، اعمال نظر کند .

ماده ۱۰ - هیات مرکزی نظارت حق ابطال انتخابات یا متوقف ساختن آنرا ندارد .

فقط باید مدارک حاکی از عدم صحت به الزام متوقف ساختن آن را برای شورای نگهبان

بفرستد تا شورا در مورد ابطال یا متوقف کردن آن نظر بدهد .

ماده ۱۱ - نظر شورای نگهبان در مورد ابطال یا توقف انتخابات قطعی و لازم الاجراست .

ادامه انتخابات در حوزه هایی که از طرف شورای نگهبان متوقف گردیده ، بدون اعلام نظر

ثانوی شورای نگهبان وجه قانونی ندارد و جز شورای نگهبان هیچ مقام و مرجع دیگری حق

ابطال یا متوقف کردن انتخابات را ندارد .

ماده ۱۲ - در مواردی که هیات سه نفری نظارت حوزه انتخابیه نتایج انتخابات یک یا چند صندوق شعب اخذ رای را منطبق با قانون تشخیص ندهند ، موضوع را با ذکر دلیل از طریق فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه در هیات اجرائی محل مطرح خواهد کرد و در صورتی که هیات اجرائی مذکور نظر هیات سه نفری را نپذیرفتند مراتب به هیات پنج نفری استان احاله خواهد گردید و در مواردی که هیات نظارت استان وجود ندارد ، به هیات مرکزی احاله خواهد شد و نظر این هیات قطعی و لازم الاجراست .

ماده ۱۳ - در کلیه مواردی که هر یک از هیات ها موظفند صورتجلسه یا نتیجه اقدامات خود را به وزارت کشور یا فرماندار یا بخشدار بدهند باید یک نسخه هم به هیات نظارت سه نفری بدهند و همچنین در کلیه مواردی که اعضای ناظر وزارت کشور در قانون پیش بینی شده امضاء ناظر هیات نظارت لازم است و در مواردی که امضاء هیات های اجرائی در قانون انتخابات پیش بینی شده است ، امضاء هیات نظارت شورای نگهبان نیز لازم است .

ماده ۱۴ - اختیارات و وظایف بازرسان هیات نظارت پنج نفری طبق اختیارات و حدودی است که در قانون انتخابات برای بازرسان وزارت کشور تعیین شده است .
ماده ۱۵ - اعتبار لازم جهت نظارت شورای نگهبان بر انتخابات از محل اعتبارات انتخابات تامین و پرداخت خواهد شد .

ماده ۱۶ - وزارت کشور موظف است یک ماه قبل از صدور دستور انتخابات در هر یک از حوزه های انتخابیه مراتب را با اطلاع و تایید شورای نگهبان برساند .
نخست وزیر
وزیر کشور

(یک فوریت این لایحه در جلسه مورخ ۶۵/۳/۲۰ بتصویب رسیده است .)

تاریخ چاپ ۶۵/۳/۲۰

اداره کل قوانین

قانون نظارت شورای نگهبان بر انتخابات مجلس شورای اسلامی

در اجرای اصل ۹۹ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران که نظارت بر انتخابات مجلس شورای اسلامی را بعهده شورای نگهبان گذارده است. مواد قانونی زیر بنا بر تصویب مجلس شورای اسلامی و تفویض حق قانونگذاری در این مورد به کمیسیون امور داخلی در تاریخ دوم مهرماه ۱۳۵۹ مطابق ۱۴ ذی القعدة ۱۴۰۰ به اتفاق آراء حاضر تصویب گردید و برای مدت شش ماه به مورد اجراء گذارده میشود.

ماده ۱- پیش از شروع انتخابات، از سوی شورای نگهبان پنج نفر از افراد مسلمان و مطلع و مورد اعتماد (بعنوان هیات مرکزی نظارت بر انتخابات) با اکثریت آراء انتخاب و به وزارت کشور معرفی میشوند.

تصرفه - از پنج نفر عضو هیات مرکزی نظارت حداقل یک نفر باید عضو شورای نگهبان باشد.

ماده ۲- هیات مرکزی نظارت بر انتخابات میتواند برای انجام مسئولیت محوله محل کار خود را در وزارت کشور قرار دهد و هیات های نظارت استان و حوزه های انتخابیه نیز میتوانند محل کار خود را در استانها، ریزها، فرمانداریها، یا بخشدارها قرار دهند.

ماده ۳- هیات مرکزی نظارت بر کلیه مراحل انتخابات و جریانهای انتخاباتی و اقدامات وزارت کشور که در امر انتخابات موثر است و هیات های اجرائی و انجمنهای نظارت بر انتخابات و تشخیص صلاحیت نامزدهای نمایندگی آنچه مربوط به صحت انتخابات میشود نظارت خواهد کرد.

ماده ۴- دستور العمل اجرائی برگزاری انتخابات مجلس شورای اسلامی را وزارت کشور تهیه و با تصویب شورای نگهبان به اجرا میگذارد.

ماده ۵- در تمام مدتیکه انتخابات برگزار میشود، هیات مرکزی نظارت در تمام کشور و هیات پنج نفری استان تهران موضوع بند ۷ در تهران و هیاتهای پنج نفری سایر استانها و هیاتهای سمغری حوزه های انتخابیه موضوع مواد ۷ و ۸ در استانها و حوزه های انتخابیه بر کیفیت آن نظارت کامل دارند و در هر مورد که سوء جریان یا تخلفی مشاهده کنند، در تهران ستاد انتخابات کشور و در حوزه های انتخابیه فرمانداران و بخشداران موظفند بنا به نظر هیاتهای مذکور طبق قانون انتخابات در زرع نواقض اقدام کنند. هیاتهای منتخب شورای نگهبان در صورتیکه مقام وزارت کشور نظرات آنان را ملحوظ ندارند مراتب را به شورای

نگهبان گزارش خواهند کرد .

ماده ۶- کیفیت نظارت برانتخابات بشرح زیرانجام میشود .

الف- از طریق گزارشهای وزارت کشور وبازرسیهای آن .

ب- از طریق اعزام بازرسان مستقل درصورت لزوم برای رسیدگی به شکایات مربوط بمانجمن نظارت و هیات اجرائی ومباشرتن وزارت کشور- (رسیدگی به شکایات انتخابات با رعایت مواد ۴۳ و ۴۴ قانون انتخابات مجلس شورای اسلامی ازوظایف انجمن نظارت و هیات اجرائی مرکز حوزه انتخابیه میباشد) .

ج- از طریق رسیدگی نهائی به شکایات و پرونده ها و مدارک انتخابات . انجمن نظارت و هیات اجرائی مرکز حوزه انتخابیه موظفند نظر خود را در مورد شکایات جهت کسب نظر قطعی و نهائی به هیات های منتخب شورای نگهبان ارائه دهند .

د- از طریق تعیین ناظر در تمام هیاتها و انجمنهای مربوط به انتخابات .

تبصره - هیاتهای نظارت شورای نگهبان میتوانند از کارمندان دولت جهت نظارت بر

انتخابات کمک بگیرند .

ماده ۷- هیات مرکزی نظارت برانتخابات باید در هراستان هیاتی مرکب از پنج نفر با شرایط مذکور در ماده ۱ جهت نظارت برانتخابات منطقه تعیین کند . هیات های اجرائی وستاد انتخابات استان موظف هستند هیات مذکور را در جریان کلیه امور انتخابات استان بگذارند و نظرات این هیات در همه موارد مربوط به انتخابات قطعیت دارد . بجز موارد زیر .

۱- ابطال کل انتخابات یک حوزه انتخابیه .

۲- توقف انتخابات .

۳- ابطال انتخابات شعبی که در سرنوشت انتخابات تاثیر تعیین کننده دارد .

ماده ۸- هیات نظارت استان باید برای هر حوزه انتخابیه هیاتی مرکب از سه نفر با شرایط مذکور در ماده ۱ جهت نظارت برانتخابات حوزه مربوطه تعیین کند .

تبصره - در استانها تیکه انتخابات تنها در یک حوزه به تاخیر افتاده یا فقط در یک حوزه امکان پذیر است ، تعیین هیات نظارت استان ضرورت ندارد .

ماده ۹- هیات های نظارت سمفنی موظفند افرادی را که واجد شرایط مذکور در ماده

۱ می باشند ، جهت نظارت بر حوزه های فرعی انتخاب کنند .

ماده ۱۰- هیات مرکزی نظارت ابتدا تا بدون اینکه شکایتی از سوء جریان انتخابات برسد

باید با بررسی وقت در گزارشها تیکه وزارت کشور یا هیاتهای منتخب شورا از تفصیل جریان

انتخابات میدهند اعمال نظارت کند .

ماده ۱۱- هیات مرکزی نظارت حق ابطال انتخابات با متوقف ساختن آنرا ندارد ، فقط باید مدارک حاکمی از عدم صحت یا لزوم متوقف ساختن آنرا برای شورای نگهبان بفرستد تا شورا در مورد ابطال یا متوقف کردن آن نظر بدهد .

ماده ۱۲- پس از صدور دستور شروع انتخابات از طرف وزارت کشور چنانچه شورای نگهبان در کیفیت انجام مقدمات انتخابات از قبیل تعیین هیات اجرایی و انجمن نظارت و تشخیص صلاحیت کاندیداها و نحوه تبلیغات و مانند آن تخلفاتی را مشاهده کند که توقف انتخابات ضروری بنظر برسد ، مراتب را جهت اجرای ماده ۴۹ قانون انتخابات به وزارت کشور اعلام میدارد .

ماده ۱۳- وزارت کشور موظف است با تأیید شورای نگهبان در اولین فرصت انتخابات مجدد را در حوزه‌هاییکه انتخاباشان متوقف یا باطل شده ، بر اساس مقررات این قانون برگزار نماید .

ماده ۱۴- نظر شورای نگهبان در مورد ابطال یا توقف انتخابات قطعی و لازم الاجراست و ادامه انتخابات در حوزه‌هاییکه از طرف شورای نگهبان متوقف گردیده بدون اعلام نظر ثانوی شورای نگهبان وجه قانونی ندارد و جز شورای نگهبان هیچ مقام و مرجع دیگری حق ابطال یا متوقف کردن انتخابات را ندارد .

ماده ۱۵- در مواردیکه هیات سه نفری نظارت حوزه انتخابیه نتایج انتخابات یک یا چند صندوق شعب اخذ رای را منطبق با قانون تشخیص ندهد موضوع را با ذکر دلیل از طریق فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه در انجمن نظارت مرکزی و هیات اجرایی محل مطرح خواهد کرد و در صورتیکه انجمن و هیات اجرایی مذکور نظر هیات سه نفری را نپذیرفتند ، مراتب به هیات پنج نفری استان احاله خواهد گردید و در مواردیکه هیات نظارت استان وجود ندارد به هیات مرکزی احاله خواهد شد . و نظراین هیات قطعی و لازم الاجراست .

ماده ۱۶- در کلیه مواردیکه هر یک از انجمنها و هیاتها موظفند صورتجلسه یا نتیجه اقدامات خود را به وزارت کشور یا فرماندار یا بخشدار بدهند باید یک نسخه هم به هیات نظارت سه نفری بدهند و همچنین در کلیه مواردیکه امضاء ناظر وزارت کشور در قانون پیش بینی شده امضاء ناظر هیات نظارت لازم است و در مواردیکه امضای انجمن نظارت یا هیاتهای اجرایی در قانون انتخابات پیش بینی شده است امضاء هیات نظارت شورای نگهبان نیز لازم است .

ماده ۱۷- اختیارات و وظایف بازرسان هیات نظارت پنج نفری طبق اختیارات و حدودی است که در قانون انتخابات برای بازرسان وزارت کشور تعیین شده است .

ماده ۱۸- اعتبار لازم جهت نظارت شورای نگهبان بر انتخابات حوزه‌های معوقه این دوره از محل هزینه‌های انتخابات مجلس شورای اسلامی مصوبه شورای انقلاب پرداخت خواهد شد .

ماده ۱۹- وزارت کشور موظف است یکماه قبل از صدور دستور انتخابات در هر یک از حوزه‌های انتخابیه مراتب را به اطلاع و تایید شورای نگهبان برساند .

ماده ۲۰- چون طبق قانون اساسی نظارت بر انتخابات با شورای نگهبان است ، هر قانون و آئین‌نامه هرگونه تصمیم و نظارت که مغایر یا مخالف با نظارت و تصمیم شورای نگهبان باشد اعتبار قانونی ندارد .